

การประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก Authentic Assessment for Nursing Student in Clinic Practicum

ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก และความพึงพอใจการใช้รูปแบบการประเมินผลในสภาพจริง กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ฝึกปฏิบัติงาน ณ หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก แบบบันทึกของผู้เรียน แบบสังเกต และแนวคำถามกึ่งโครงสร้างสำหรับการศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ประกอบด้วย การประเมินสภาพนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก การประเมินความก้าวหน้ารายวันและรายสัปดาห์ระหว่างฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก การประเมินผลหลังการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก และการประเมินติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล องค์ประกอบในการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงประกอบด้วย อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาประเมินตนเอง และเพื่อนนักศึกษา และนักศึกษามีความพึงพอใจจากการประเมินผลตามสภาพจริงโดยสะท้อนว่าการประเมินผลมีความยุติธรรม ครอบคลุมทักษะปฏิบัติการพยาบาล สะท้อนกลับสิ่งที่ควรปรับปรุง และสามารถพัฒนาตนเองก่อนสิ้นสุดการปฏิบัติงาน มีความมั่นใจในระบบการวัดประเมินผล และตัดสินใจคะแนนการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

คำสำคัญ : การประเมินผล, การเรียนรู้ในสภาพจริง, นักศึกษาพยาบาล, การฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

Abstract

The objective of this action research was to study the Authentic Assessment Model for nursing students in clinical practice, and satisfaction used the Authentic Assessment Model. The sample groups were 16 the third year nursing students as practiced at the Pediatric Cardiology Ward, Queen Sirikit Heart center of the Northeast, academic Year 2019. The instrument research were guidelines for Authentic Assessment for nursing students in the clinic, Learning Log, Observation form and a semi-structured questionnaire for the satisfaction of participation in authentic assessment in clinical practice.

The research results were found that: The Authentic assessment model for clinical nursing students practice consisted of student assessment prior to clinical practice, assessing daily and weekly progression during clinical practice, evaluation after clinical practice, and the follow up evaluation for the application of knowledge to be used in nursing practice. The authentic assessment components consisted of supervisor instructor, Preceptors, Self-evaluation and Peers. The nursing students were satisfied with the authentic assessment by reflecting that the evaluation was fair, coverage nursing skills, and feedback whatever to improve and develop themselves before the end of clinical practice, high confidence in the measurement system, and evaluate to judge the practice score's on the Clinic part.

Keywords: Authentic Assessment, Nursing Student, Clinical Practice

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

บทนำ

การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการสังเกต บันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ หรือสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจต่อตัวผู้เรียน การประเมินผลตามสภาพจริง จะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย การวัดและประเมินตามสภาพจริง มีกระบวนการวัดผลการเรียนรู้ตามแนวทาง 3 ประการ คือ วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง วัดความสามารถทางความรู้ ความคิดได้จริง (Cognitive Ability) วัดความสามารถในการปฏิบัติได้จริง (Performance/ Practice Ability) และวัดคุณลักษณะทางจิตใจได้จริง (Affective Characteristics) วัดได้ตรงความเป็นจริง คือ สิ่งที่วัดได้นั้นเป็นข้อมูล เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ทั้งความสามารถทางความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติและคุณลักษณะทางจิตใจ มีความคลาดเคลื่อนผิดพลาดน้อยที่สุด ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใดยอความสามารถได้คะแนนสูง ตัดความผิดพลาดที่ผู้มีความสามารถสูงกลับได้คะแนนน้อย และเลือกสรรคิดค้นเครื่องมือและเทคนิคการวัดผลที่เป็นการวัดพฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน (Ability to do) ซึ่งอาจได้จากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน สังเกตจากการปฏิบัติภาระงาน (Tasks) ที่จัดให้ปฏิบัติในสถานการณ์ที่ผู้สอนจะกำหนด สังเกตจากร่องรอยหลักฐานผลการปฏิบัติภาระงานของผู้เรียน เป็นต้น¹ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันและการประเมินผลผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เน้นการประเมินผลเชิงคุณภาพ ในสภาพจริงที่มีความต่อเนื่องและซับซ้อน โดยพิจารณาจากงานหลายๆชิ้น และผู้ประเมินควรมีหลายๆคน

การจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาพยาบาลซึ่งต้องฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ผู้เรียนถูกกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่หลากหลายและซับซ้อน ซึ่งเป็นกิจกรรมการพยาบาลที่กระทำต่อมนุษย์โดยตรง ต้องอาศัยการประเมินผลการเรียนรู้รอบด้าน และมีผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลหลายส่วนด้วยกัน อาทิเช่น อาจารย์นิเทศ

อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้เรียน และเพื่อน เพื่อให้เกิดการประเมินที่มีประสิทธิภาพ ลดความลำเอียง ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาตนเองได้ทันที่ก่อนการฝึกปฏิบัติงานสิ้นสุด รวมถึงเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาตนเองจากการประเมินอย่างกัลยาณมิตร และมีความกระจำในการตัดสินใจให้คะแนนในส่วนการฝึกปฏิบัติงาน

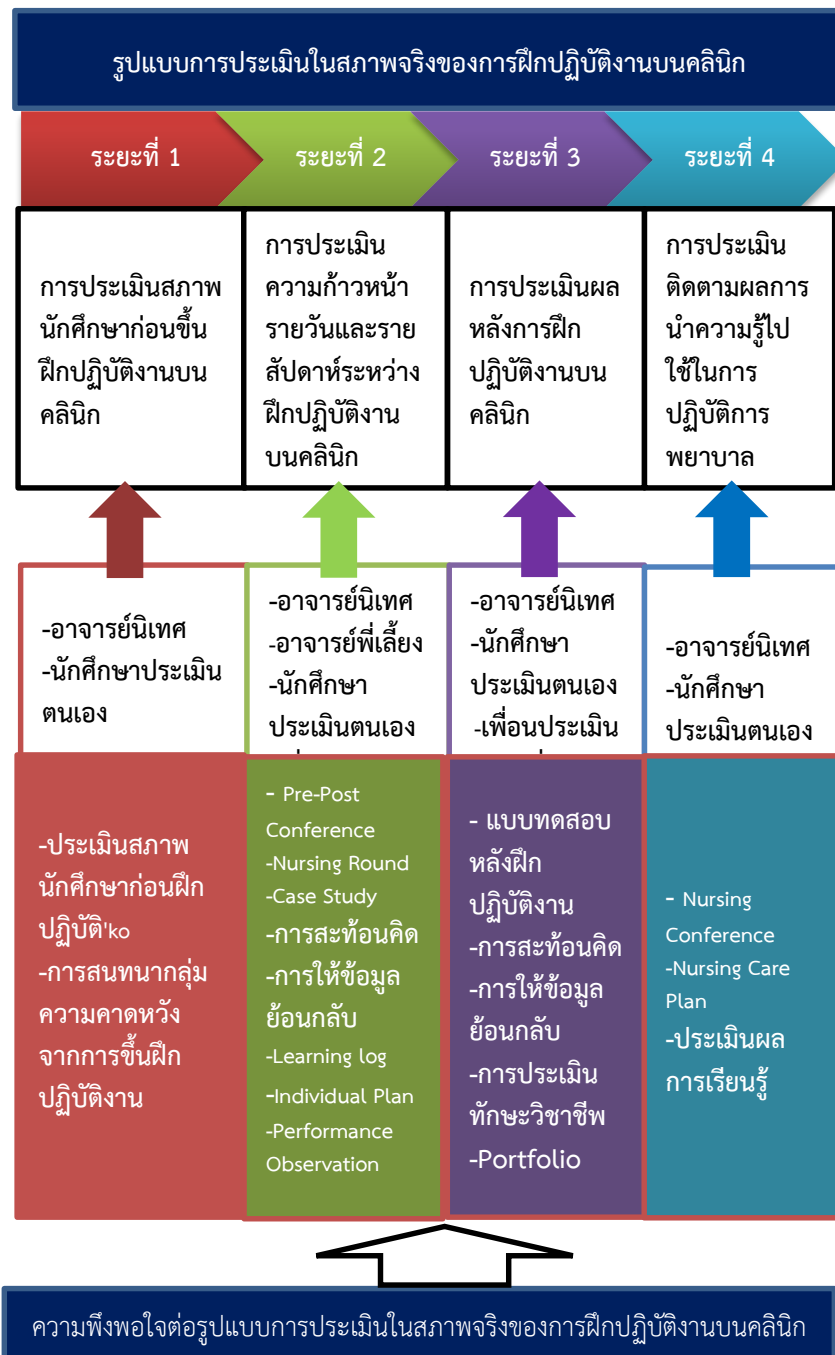
ผู้วิจัยในบทบาทของอาจารย์นิเทศจึงให้ความสำคัญกับการวัดประเมินผลในสภาพจริงที่ควบคุมและสอดคล้องกับการเรียนการสอนในคลินิก จึงพัฒนารูปแบบการประเมินในสภาพจริงของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลที่สอดคล้องกับการประเมินแนวใหม่และศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจการใช้รูปแบบการประเมินผลในสภาพจริงแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการประเมินในสภาพจริง ซึ่งเป็นวิธีประเมินที่สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในสถานการณ์ เน้นงานที่ผู้เรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง การประเมินผลแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินสภาพนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก 2) การประเมินความก้าวหน้ารายวันและรายสัปดาห์ระหว่างฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก 3) การประเมินผลหลังการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก และ 4) การประเมินติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล องค์ประกอบของผู้ประเมินประกอบด้วย อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาประเมินตนเอง และเพื่อนประเมินเพื่อน นำสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ที่ฝึกปฏิบัติงานรายวิชาปฏิบัติการ พยาบาลเด็กและวัยรุ่น 2 ปีการศึกษา 2562 ศูนย์หัวใจ สิริกิติ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 16 คน

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Kemmis & Mc Taggart, 1982) 4 ขั้น คือ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติการ (Act) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) ในแต่ละขั้นดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ขั้นที่ 1 วางแผนการดำเนินงาน (Plan: P)

เป็นขั้นการวางแผนพัฒนารูปแบบการประเมินผลในสภาพจริง รวมทั้งการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2 ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Act: A) เป็นขั้นตอน

ที่นำรูปแบบการประเมินผลในสภาพจริงที่พัฒนาขึ้น ไปดำเนินการวิจัย 4 ระยะดังนี้

1) ระยะที่ 1 การประเมินสภาพนักศึกษา ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก

(1) ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงได้แก่ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาประเมินสภาพตนเองก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน

(2) ดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินสภาพความพร้อมนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติงาน ด้านความรู้เฉพาะสาขาที่จะขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ด้านความคาดหวังจากการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน

(3) อาจารย์นิเทศบันทึกการสนทนากลุ่ม และสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกและความรู้สึกของนักศึกษา

2) ระยะที่ 2 การประเมินความก้าวหน้ารายวันและรายสัปดาห์ระหว่างฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก

(1) ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงได้แก่ อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาประเมินตนเอง และ เพื่อนประเมินเพื่อน

(2) ดำเนินการประเมินผลในสภาพจริงขณะฝึกปฏิบัติงานภายใต้กิจกรรมการพยาบาล ดังนี้

- การประชุมก่อนและหลังให้การพยาบาล (Pre-Post Conference)

- การตรวจเยี่ยมทางการพยาบาล (Nursing Round)

- กรณีศึกษา (Case Study)

- การสะท้อนคิด (Reflection)

- การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back)

- บันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

- แผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan)

- การสังเกตพฤติกรรม (Performance Observation)

(3) อาจารย์นิเทศเปิดโอกาสให้อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษา และเพื่อน ได้ประเมินผลการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร มีความเป็นอิสระ ในการแสดงความคิดเห็น การสะท้อนคิด

(4) อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง ให้กำลังใจและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความสะดวกในการประเมินผลตนเอง และเพื่อนประเมินเพื่อน

(5) อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง ให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองของนักศึกษา

(6) อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง ประเมินความก้าวหน้าผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

3) ระยะที่ 3 การประเมินผลหลังการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก-อาจารย์นิเทศ

(1) ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงได้แก่ อาจารย์นิเทศ นักศึกษาประเมินตนเอง และ เพื่อนประเมินเพื่อน

(2) ดำเนินการประเมินผลในสภาพจริงขณะฝึกปฏิบัติงานภายใต้กิจกรรมการพยาบาล ดังนี้

- แบบทดสอบหลังฝึกปฏิบัติ (Post-Test)

- การสะท้อนคิด (Reflection)

- การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back)

- การประเมินทักษะวิชาชีพ (Nursing Performance)

- แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

(3) อาจารย์นิเทศเปิดโอกาสให้นักศึกษา และเพื่อน ได้ประเมินผลการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร มีความเป็นอิสระ ในการแสดงความคิดเห็น การสะท้อนคิด

(4) อาจารย์นิเทศ ให้กำลังใจและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความสะดวกในการประเมินผลตนเอง และเพื่อนประเมินเพื่อน

(5) อาจารย์นิเทศ ให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองของนักศึกษา

(6) อาจารย์นิเทศ ประเมินความก้าวหน้าผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

4) ระยะที่ 4 การประเมินติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

(1) ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงได้แก่ อาจารย์นิเทศ นักศึกษาประเมินตนเอง

(2) ดำเนินการประเมินผลในสภาพจริงขณะฝึกปฏิบัติงานภายใต้กิจกรรมสรุปผลการเรียนรู้ ดังนี้

- การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล (Nursing Care Conference)

- แผนการพยาบาล (Nursing Care Plan)

- ประเมินผลการเรียนรู้รายบุคคล (Individual Evaluation)

(3) อาจารย์นิเทศ ให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงผลงานของนักศึกษา ให้โอกาสแก่และปรับปรุงผลงาน

(4) อาจารย์นิเทศ สรุปและแจ้งผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อให้ศึกษามีโอกาสซักถามผลการตัดสินใจให้คะแนนการฝึกปฏิบัติในรายวิชา

2.3 สังเกตการณ์ (Observe: O) เป็นขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา ใน 4 ระยะ ของรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

2.4 ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect: R) เป็นขั้นตอนการสะท้อนผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ใน 4 ระยะของรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก และการศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

3.2 แบบบันทึกของผู้เรียน

3.3 แบบสังเกต

3.4 แนวคำถามกึ่งโครงสร้างสำหรับการศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ที่ฝึกปฏิบัติงานรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 2 ปีการศึกษา 2562 ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 16 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวม เรียบเรียง จากแบบบันทึกของผู้เรียน แบบบันทึกของคณะผู้วิจัย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินสภาพนักศึกษา ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก 2) การประเมินความก้าวหน้ารายวันและรายสัปดาห์ระหว่างฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก 3) การประเมินผลหลังการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก และ 4) การประเมินติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

องค์ประกอบในการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงประกอบด้วย อาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยงนักศึกษาประเมินตนเอง และเพื่อนนักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยง นักศึกษา และเพื่อนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการประเมินผลภายใต้กิจกรรมการพยาบาลที่กำหนดและแผนการนิเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการนำไปพัฒนาผลการฝึกปฏิบัติงาน ภายใต้บรรยากาศแบบกัลยาณมิตร ผู้เรียนมีอิสระ และกล้าแสดงออกด้านการให้ข้อมูลของตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อผู้นิเทศในการนำไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายและความสำเร็จของการฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

2. ความพึงพอใจการใช้รูปแบบการประเมินผลในสภาพจริงแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

จากการสะท้อนคิดของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง โดยสะท้อนว่า "การประเมินผลมีความยุติธรรม ครอบคลุมทักษะปฏิบัติการพยาบาล สะท้อนกลับสิ่งที่ควรปรับปรุง และสามารถพัฒนาตนเองก่อนสิ้นสุดการปฏิบัติงาน มีความมั่นใจในระบบการวัดประเมินผล และตัดสินใจคะแนนการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย"

การอภิปรายผล

1. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินสภาพนักศึกษา ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก 2) การประเมินความก้าวหน้ารายวันและรายสัปดาห์ระหว่างฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก

3) การประเมินผลหลังการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก และ
4) การประเมินติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการ
ปฏิบัติการพยาบาล ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ว่า การประเมินผล
การเรียนรู้ในสภาพจริงที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
การประเมินผล 3 ระยะ คือการประเมินผลก่อนเรียน
(Pre-evaluation) การประเมินผลระหว่างเรียน หรือ
ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการ
ประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation)⁵ และการ
ประเมินผลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลซึ่งมีกิจกรรมการ
พยาบาลที่มีความหลากหลาย ซึ่งการจัดการเรียนการสอน
จะควบคู่กับการประเมินผลตลอดเวลาเพื่อให้ได้ข้อมูล
ย้อนกลับให้ผู้เรียนได้ทราบจุดที่ควรพัฒนาตนเองก่อนสิ้นสุด
การฝึกปฏิบัติงาน ลดความเสียโอกาสในการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนในสภาพจริง สอดคล้องกับลักษณะการประเมินตาม
สภาพจริงที่กล่าวว่า การสอน การเรียนรู้และการประเมิน
เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการสอดคล้องกัน ถ้าจะสอนให้ผู้เรียน
เรียนรู้ตามสภาพจริงก็ต้องสอนตามสภาพจริง และประเมิน
ตามสภาพจริง การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง
ผู้เรียนต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ที่เอื้อให้เกิดการลงมือ
กระทำ ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนโดยดูจากความก้าวหน้า
ของการเรียนรู้ เพื่อกำกับติดตามและแก้ไขปรับปรุงทั้งการ
เรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างแท้จริง⁶ ซึ่งผู้วิจัยมีความ
คิดเห็นที่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการประเมินผลตาม
สภาพจริงที่ว่า assessment as learning

2. ความพึงพอใจการใช้รูปแบบการประเมินผล
ในสภาพจริงแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา
พยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก จากการสะท้อนคิดของ
นักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก พบว่า นักศึกษามี
ความพึงพอใจในรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง
โดยสะท้อนว่า “การประเมินผลมีความยุติธรรม ครอบคลุม
ทักษะปฏิบัติการพยาบาล สะท้อนกลับสิ่งที่ควรปรับปรุง
และสามารถพัฒนาตนเองก่อนสิ้นสุดการปฏิบัติงาน มีความ
มั่นใจในระบบการวัดประเมินผล และตัดสินใจแนบ
การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย” ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ว่า
การประเมินผลในสภาพจริงเป็นการประเมินผลแนวใหม่ที่มีความ
หลากหลายสอดคล้องกับบริบทในการเรียนรู้ มีการใช้
วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ให้ความสำคัญกับ
กระบวนการและผลลัพธ์ โดยคำนึงถึงมูลเหตุจูงใจในการ
เรียนและความแตกต่างของผู้เรียน การประเมินผลจึงเป็น
ส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการอย่าง
สม่ำเสมอเพื่อรวบรวมข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์

สำหรับการปรับปรุงผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนให้
บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนั้นการประเมินผลที่เกิดจากการ
มีส่วนร่วมตามองค์ประกอบของการประเมินผล ประกอบด้วย
อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาประเมินตนเอง และ
เพื่อนนักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษา
และเพื่อนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการประเมินผลภายใต้
กิจกรรมการพยาบาลที่กำหนดและแผนการนิเทศ เพื่อให้ได้
ข้อมูลย้อนกลับในการนำไปพัฒนาผลการฝึกปฏิบัติงาน
ภายใต้บรรยากาศแบบกัลยาณมิตร ผู้เรียนมีอิสระ และกล้า
แสดงออกด้านการให้ข้อมูลของตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อผู้
นิเทศในการนำไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายและ
ความสำเร็จของการฝึกปฏิบัติงานในคลินิก สอดคล้องกับ
ปรัชญาการประเมินผลที่ได้กล่าวว่า การประเมินเป็น
กระบวนการสร้างสรรค์สังคมที่สอดคล้องกับแนวทาง
ประชาธิปไตย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและสร้างประโยชน์
สุขแก่สังคม การเข้าถึงซึ่งคุณค่าของสิ่งที่ประเมินภายใต้
บริบทหนึ่งๆ ขึ้นอยู่กับความเชื่อและประสบการณ์ของนัก
ประเมินว่าต้องใช้มาตรการใดในการตัดสินคุณค่า ดังนั้นการ
ประเมินที่มีส่วนร่วมครบองค์ประกอบของผู้เกี่ยวข้องในการ
จัดการเรียนรู้ จึงมีความสำคัญและสามารถสร้างสรรค์คุณค่า
ให้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพ
จริงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิกที่
พัฒนาขึ้น ครอบคลุมการประเมินผลผู้เรียนที่สอดคล้องกับ
บริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับการประเมินผล
ในบริบทของการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกที่มีกิจกรรมการ
พยาบาลที่หลากหลายมีความซับซ้อน ซึ่งผู้เรียนมีความ
มั่นใจในระบบวัดประเมินผลเพื่อการตัดสินคุณค่าของผู้เรียน
จากการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ
ประเมินผลอย่างรอบด้าน รวมถึงผู้เรียนได้มีโอกาสได้รับข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ภายใต้บรรยากาศแห่งกัลยาณมิตร และความเป็นอิสระ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1.1 นำรูปแบบการประเมินผลตาม
สภาพจริงที่พัฒนาขึ้นขยายผลการใช้รูปแบบในวงรอบการ
ปฏิบัติงานต่อไป เพื่อพัฒนาวิธีการ เทคนิค เครื่องมือวัด
ประเมินผลให้มีความหลากหลายมากขึ้น

2.1.2 นำไปปรับใช้ในรายวิชาด้านทฤษฎี
ที่มีบริบทของการประเมินทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ รายวิชา
การพยาบาลพื้นฐาน ในการประเมินผลการเข้าฝึกใน
ห้องปฏิบัติการพยาบาล

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 พัฒนาแบบวัดทักษะวิชาชีพพยาบาล
ในสภาพจริง

2.2.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง
ในการประเมินผลในสภาพจริง เพื่อนำข้อสะท้อนคิดมา
พัฒนาวิธีการประเมินที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). **ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2: กรุงเทพฯ; โรงพิมพ์เอส. พรินต์ติ้งไทย แพนคตอรี่.
2. พิเชิต ฤทธิจรุญ. (2552). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5: กรุงเทพฯ; บริษัท แฮ้าส์ ออฟ คอมมิสท์ จำกัด
3. ศศิธร บัวทอง. (มมป.). **แนวคิดการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**.
4. ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2554). **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 8: กรุงเทพฯ; ห้าหุ้นส่วนจำกัดสามลดา. สภาการพยาบาล. (2540). **พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2540**.
5. สุวิมล ว่องวานิช. (2550). **การประเมินผลแนวใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพฯ; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
6. อภิภา ปัญญพฤทธิ. (2555). **หลักสูตรและการเรียนการสอนอุดมศึกษา: พาราไดม์และวิธีปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ; สำนักพิมพ์ อินทภาษ.
7. Kemmis, S., & McTaggart, R. (1982). **The Action Research Planner**. Victoria Deakin University Press.